

SIIRTOLAISKYSYMYS

Hallitus ja vastavallankumoukselliset puolueet, kuten tiedetään, ovat perustaneet erikoisen suuria toiveita talonpoikain siirtoasutukseen. Kaikkien vastavallankumouksellisten mielestä sen piti, ellei nyt ratkaista perinpohjaisesti, niin ainakin lieventää tuntuvasti agraarikysymystä ja tehdä se vaarattomaksi. Senpä vuoksi alettiin siirtolaisuutta erikoisesti mainostaa ja kaikin tavoin kannustaa juuri silloin, kun talonpoikaisliike alkoi lähetä ja sitten myös kehittyä Euroopan-Venäjäällä.

Mitä hallituksen edustajilla ja kaukonäköisemmillä poliitikoilla, esimerkiksi lokakuulaisiin kuuluvilla, on mielessä, se on sellaisilla peittelemättömillä taantumusmiehillä kuin kurskilaisella jehulla Markov II:lla kielellä. Ja tämä edustaja julisti avomielisesti, kiitettävän suorasukaisesti Duumassa siirtolaiskysymystä käsiteltäessä: „Niin, hallituksen on ratkaistava agraarikysymys nimenomaan siirtoasutuksen tietä” (1. istuntokausi).

On varmaa, että oikealla tavalla järjestettynä siirtoasutuksella saattaisi olla tietty merkityksensä Venäjän taloudellisessa kehityksessä. Tätä merkitystä ei tietenkään pidä yliarvioida, ei edes nyt, kun talonpoikien aivan sietämätön asema on sellainen, että Venäjän talonpoika on valmis pakenemaan vaikka maailman ääriin eikä vain Siperiaan; ei edes nyt, kun vähämaisista ja maattomia talonpoikia kaikin tavoin yllytetään siirtymään ja muuttamaan muualle, etteivät he tuntisi kiusausta katsellessaan tilanherrain jättiläismaatiloja; kun marraskuun 9 päivän asetus³¹ on tavattomasti helpottanut siirtolaisille heidän taloutensa rippeiden hävittämistä kotiseudulla; ei edes nyt, kuten luonnollisen

väestönlisäyksen puoltajain täytyy itsensäkin tunnustaa; ja vain niissä kuvernementeissa, joissa pois muuttavien prosentti on korkein (etelässä, lännessä ja Venäjän keskisellä mustanmullan alueella), se on yhtä suuri kuin luonnollinen väestönlisäys tahi vain hiukan ylittää sen.

Ja kuitenkin on Siperiassa vielä huomattava määrä vapaita, siirtoasutukseen kelvollisia maita. Tosin on tehty vasta kovin vähän niiden määrittämiseksi edes osapuilleen. Jo vuonna 1896 Kulomzin arvioi asutettavat maavarat 130 tuhanneksi henkilöosuudeksi. Sen jälkeen on annettu kymmenen kertaa enemmän osuuksia, mutta maavarat eivät ole vielä kukaan loppuneet. Päinvastoin, siirtoasutushallinnon laskelmien mukaan vuonna 1900 määriteltiin siirtoasutukseen kelpaavat maavarat 3 miljoonaksi henkilöosuudeksi, 6 miljoonalle siirtolaiselle. Kuten näemme, numerot ovat kovin erilaisia; niiden heilahteluväli on varsin huomattava.

Olipa miten tahansa, vaikka viimeksi mainituista luvuista vähennettäisiin jokin tietty prosentti virkavallan tavanomaisen huolettomuuden varalta, niin kuitenkin on epäilemättöntä, että maavaroja Siperiassa vielä on ja että siis sinne muuttamisella voisi olla vissiä merkitystä niin Siperialle kuin Venäjällekin, jos se vain järjestettäisiin tarkoituksenmukaisesti.

Juuri tätä *conditio sine qua non* * ei nykyinen hallitus täytä. Se, miten siirtoasutustoiminta on nykyisin järjestetty, osoittaa ja todistaa vieläkin kerran, ettei meidän „vanha järjestelmämme” lainkaan kykene tyydyttämään väestön alkeellisimpiakaan taloudellisia tarpeita; siirtoasuttamisen kelvoton järjestely osoittaa vieläkin kerran, että nykyiset tilanteen herrat eivät kykene tekemään kerrassaan mitään maan taloudellisen edistyksen hyväksi.

Ne puheet, joita sosialidemokraattiset edustajat ovat pitäneet joka vuosi siirtoasutushallinnon menoarviota käsiteltäessä, onkin tarkoitettu selvittämään siirtoasutuspolitiikan suuntaa, luonnetta ja toteuttamista.

Mihin päämäärään hallitus pyrkii siirtäessään talonpoikia muualle? Tämä on peruskysymys, joka määrää kaikki muut kysymykset, koska hallituksen siirtoasutuspolitiikan tarkoitus määrää sen koko luonteen.

* — välttämätöntä ehtoa. *Toim.*

Edustaja Voiloshnikov, joka puhui sosialidemokraattisen duumaryhmän nimessä Duuman 2. istuntokaudella, luonnehti seuraavalla tavalla ne tehtävät, jotka hallitus itselleen asettaa siirtäessään talonpoikia. „Siirtoasutuspolitiikka”, sanoi edustaja Voiloshnikov, „on koko hallituksen agrari-politiikan eräs rengas. Kun tilanherrat tarvitsivat heikkoja ja vähävaraisia talonpoikaistalouksia saadakseen huokeita työkäsiä, niin hallitus koetti kaikkiin tavoin jarruttaa pois-
muuttoa ja pidätellä liikaväestöä paikoillaan. Eikä siinä vielä kylliksi: se taisteli tarmokkaasti omavaltaista pois-
muuttoa vastaan ja koetti siten sulkea tuon varaventtiilin; mutta silloinen luonnollinen väestönlisäys jatkui, ajat muutuivat; nousi uhkaava pilvi — proletariaatti ja nälkää näkevä talonpoikaisto kaikkine seurauksineen. Hallitus ja tilanherrat turvautuivat siirtoasutukseen ottaen sen marraskuun 9 päivän asetuksen ohella agrari-politiikkansa perustaksi, mutta silloin marraskuun 9 päivän asetusta toteutettaessa huomio keskittyi vankkoihin ja vakavaraisiin, siihen, että maa oli otettava pois heikoilta talonpojilta ja annettava vauraille, kun taas tässä on kysymys siitä, että heikkoja talonpoikia saataisiin mahdollisimman paljon pumputuksi pois Siperiaan, ja vaikka viime aikoina onkin ollut havaittavissa varakkaiden siirtolaisten keskitason kohoamistendenssi, niin kuitenkin perusjoukkona, Stolypinin sanonnan mukaan, ovat edelleenkin vähäväkiset talonpojat. Niin ikään maanjärjestelylautakunnat aivan samoin osallistuvat tähän voimaperäiseen pois pumppaamiseen, tai — sanoisinpa — ne on pantu osallistumaan siihen.

Maanjärjestelylautakunnat on veloitettu antamaan palkkoja, merkitsemään ne siirtolaisille kuuluviksi ja siten tekemään selvää entisistä agrariilevottomuuksista. Näin muodoin, hyvät herrat, marraskuun 9 päivän asetus, tarmokas siirtolaisuuden mainostaminen, tarmokas heikkojen pumppaaminen pois Siperiaan ja maanjärjestelylautakunnat ovat saman kysymyksen, saman politiikan kaksi toisiinsa kiinteästi sidottua puolta. Ei ole vaikea huomata, että marraskuun 9 päivän asetuksen toteuttaminen myötävaikuttaa vauraiden ja vankkojen talonpoikien pysymiseen osuuspalstoilla vähäväkisten talonpoikien kustannuksella ja tulee siten edistämään noiden heikkojen, kolonisaatioon huonosti kelpaavien ainesten tunkemista pois heille vieraille reuna-alueille. Niin siirtolaisuuden kuin yhteisönkin suhteen on

hallituksen siirtoasutuspolitiikassa pidetty silmällä yksinomaan maaorjuuttajatilanherrain koplan etuja ja ylipäänsä työläisjoukkoja ja työtätekevää talonpoikaista sortavien valtuutettujen etuja. Maan alkeellisimpienkin tarpeiden ja kansantalouden vaatimusten ymmärtäminen on sille vierasta" (77. istunto, 2. istuntokausi).

Asian tämän puolen toi täydellisimmän esiin edustaja Tshheidze (Valtakunnanduuman 2. istuntokaudella pitämässään puheessa) esittämällä seikkaperäisen kuvauksen Kaukasiassa harjoitetusta siirtoasutuspolitiikasta.

Sosialidemokraattinen puhuja ennen kaikkea todisti tosiasioin ja numeroin, että kaikki viralliset tiedotukset Kaukasiassa olevista vapaista maista ovat mitä räikeimmässä ristiriidassa totuuden kanssa. Erikoisesti korostamme, että välttääkseen syytöksiä puolueellisuudesta ja vääristelystä edustaja Tshheidze käytti koko ajan virallisia tietoja ja hallituksen virkamiesten selostuksia. Niiden tietojen mukaan, jotka entinen valtionomaisuusministeri oli kerännyt jo 80-luvulla, „yksistään niiden valtion talonpoikien joukossa, jotka on sijoitettu Kaukasiaan valtion maille, laskettiin neljässä takakaukasialaisessa kuvernementissa olevan 22.000 henkeä aivan maattomia, 66.000 sellaisia, joilla oli osuusmaata enintään yksi desjatiina henkeä kohden, 254.000:lla oli osuusmaata 1—2 desjatiinaa, 5.013 hengellä oli osuusmaata 2—4 desjatiinaa,— yhteensä noin 1.000.000 henkeä sellaisia, joilla oli osuusmaata vähemmän kuin oli Kaukasiaan sijoittuneille siirtolaisille säädetty pienin normi. Kutaisin kuvernementissa 29.977 savusta laskettiin olevan 2.541 maattomia ja niitä, joilla oli osuusmaata enintään yksi desjatiina taloa kohden; yhdestä kahteen desjatiinaan — 4.227, kahdesta kolmeen — 4.016, kolmesta viiteen — 5.321 savua. Uusimpien tietojen mukaan niiden kylien lukumäärä, joilla ei ole valtion maata ollenkaan tahi on sitä vähän, käsittää neljässä takakaukasialaisessa kuvernementissa noin 46 prosenttia, ja Kutaisin kuvernementissa on laskettu olevan maan puutetta kärsiviä taloja noin 33 prosenttia. Maatalousteollisuuden tarpeita tutkivan Bakun komitean toimintakertomuksesta tiedämme, että tällaisissa vähämaisissa kylissä erottuu maattomia, jotka asettuvat asumaan melkoisesti osuusmaata omistavien luokse ja ovat tuollaisessa riippuvassa asemassa monia vuosia. Ja senaattori Kuzminski sanoo mitä alamaisimmassa

toimintakertomuksessaan seuraavaa: „On havaittu, että toisinaan itse siirtolaisjoukko muodostuu sellaisista, jotka ovat luopuneet maanviljelyksestä ja vuokraavat siirtoasutustarkeituksiin saamansa maan oman kylänsä asukkaille tai naapurikylän kanta-asukastalonpojille”. Näin muodoin jo 25 vuotta sitten Taka-Kaukasiassa oli satojatuhansia valtion talonpoikia, joiden luulisi olevan turvattuja paremmin kuin muut talonpoikain ryhmät, mutta joita voidaan liioittele-matta sanoa batrakeiksi. Jo 25 vuotta sitten joutuivat paikalliset talonpojat ottamaan vuokralle niitä maita, jotka oli annettu siirtolaisille”.

Sellaisia ovat tiedot, joiden mukaan voidaan arvostella, miten valtion talonpojat Kaukasiassa ovat turvatut maalla.

„Mitä tulee niin sanottuihin väliaikaisvelvollisiin talonpoikiin”, jatkoi puhuja, „niin säädettyjen asiakirjojen perusteella nähdään, että Tiflisiin kuvernementissa jätettiin 1.444 savua aivan maattomiksi ja 386 savua ei saanut edes kartanomaata. Se on 13 prosenttia Tiflisiin kuvernementin tilanherrain talonpoikien kokonaisluvusta. Kutaisiin kuvernementissa oli maattomien talonpoikien lukumäärä reformin aikana vieläkin suurempi. Mutta vaikka suhdelukua varten otettaisiin Tiflisiin kuvernementin maaorjien kokonaisluku, niin sittenkin olisi Kutaisiin kuvernementissa kaikkiaan 5.590 savua eli 25.000 henkeä sellaisia, jotka Kaukasian talonpoikia vapautettaessa eivät saaneet tilkkuakaan maata. Kahdenkymmenen vuoden kuluttua reformin jälkeen, vuonna 1895”, jatkaa velvoitusuhneiden lakkauttamista koskevan kirjoitelman tekijä, „oli Jelisavetpolin kuvernementissa maattomia talonpoikia 5.308 savua eli 25.000 henkeä kumpaakin sukupuolta. Bakun kuvernementissa oli 3.906 savua eli 11.709 henkeä maattomia kumpaakin sukupuolta. Ja tässä tietoja niiden väliaikaisvelvollisten talonpoikien turvaamisesta maalla, jotka eivät ole lunastaneet osuusalustojaan, mutta joilla on kuitenkin jonkinlainen talous. Tiflisiin kuvernementissa on henkeä kohti 0,9 desjatiinaa ja Kutaisiin kuvernementissa 0,6 desjatiinaa. Lunastaneilla on Tiflisiin kuvernementissa 1,7 desjatiinaa ja Kutaisiin kuvernementissa 0,7 desjatiinaa henkeä kohti. Siten ovat turvatut maalla ne talonpojat, joilla on edes jonkinlainen talous. Yleinen kuva talonpoikien taloudellisesta asemasta Kaukasiassa saadaan maataloustieteellisuuden tarpeita tutkivan Kutaisiin kuvernementtikomitean selostuksesta. Erilaisista virallisista tutkimuksista otettujen tietojen mukaan Kutaisiin kuvernementissa on ankaraa puutetta kärsiviä talonpoikia lähes 70 prosenttia. Ja lisäksi niissä mainitaan myös siitä, että Kutaisiin kuvernementissa kärsii ankaraa puutetta 25% aatelistosta.

Nämä tällaiset maapalstojen omistajat, jatketaan selostuksessa, voivat säilyttää taloudellisen itsenäisyytensä vain siinä tapauksessa, jos heillä on sivuansioita, eikä heillä ole mitään mahdollisuutta käyttää varoja parannuksiin, kaluston hankkimiseen ja peltojen lannoittamiseen. Suuri kysyntä ei ole voinut olla vaikuttamatta osuusmaiden vuokraukseen, joka on noussut 60 prosenttiin kokonaistulosta kahdavi-lyksessä, ja toisinaan, kun maksetaan määrätty määrä maataloustuot-

teita, se katovuosina ylittää kokonaistulon. Maan antamista vuokralle rahamaksusta tavataan harvoin ja vuokramaksu on jopa 30 ruplaa desjatiinasta vuodessa. Niin on Kutaisin kuvernementissa. Ja tässä muutamia tietoja siitä, kuinka talonpojat Jelisavetpolin kuvernementin neljässä kihlakunnassa ovat turvatut maalla. Siellä näemme kaikkia omistamallaan maalla asuvia talonpoikia koskevien tietojen perusteella, että Jelisavetpolin kuvernementin neljässä kihlakunnassa, nimittäin Dzhibrailin, Zangezurin, Shushan ja Dzhevanshirin kihlakunnassa, on annettu maata enintään 0,6 desjatiinaa henkeä kohti. Senaattori Kuzminskin laskelmien mukaan Bakun kuvernementin Lenkoranin kihlakunnassa on yksityismaille sijoitetuilla siirtolaisilla osuuspalsta keskimäärin liki 0,5 desjatiinaa miespuolista henkeä kohti. Kuban kihlakunnassa se on liki 0,9 desjatiinaa. Sillä tavalla, hyvät herrat, lopetti puhuja, ovat talonpojat Taka-Kaukasiassa turvatut maalla”.

Kun kerran Kaukasian talonpoikien asema maan vähyyteen nähden ei sanottavasti eroa Venäjän talonpoikien asemasta, niin herää kysymys: mistä sitten muodostuu siirtoasutukseen käytettävä maavaranto Kaukasiassa ja miksi väestöä siirretään sinne sen sijaan että sijoitettaisiin paikallisia talonpoikia väljemmälle?

Siirtoasutusvaranto muodostetaan loukkaamalla törkeästi kanta-asukkaiden maa-omistuksia, ja talonpoikien siirtämistä Venäjältä suoritetaan yhä vain saman nationalistisen periaatteen, „reuna-alueiden venäläistämisen” nimessä.

Edustaja Tshheidze mainitsi useita niin ikään virallisista lähteistä otettuja tietoja siitä, kuinka kanta-asukkaita on koko kylittäin hädetty kotipaikoiltaan siirtoasutusvarannon muodostamisen vuoksi, kuinka on lavastettu kokonaisia oikeusjuttuja vuoristolaitten maiden pakkoluovutuksen laillistamiseksi (aatelismarsalkan ruhtinas Tseretelin selostus sisäasiain ministerille Kutaisin kihlakunnan Kiknaveletin vuoristokylän asiasta) j.n.e. Eivätkä nämä kaikki ole yksityisiä ja poikkeusluontoisia tosiasioita, vaan „tyypillisiä tapauksia”, kuten myös senaattori Kuzminski toteaa.

Tämän seurauksena siirtolaisten ja kanta-asukkaiden välit käyvät suorastaan vihamielisiksi. Niinpä esimerkiksi kun Alarin kyläyhteisö ajettiin mailtaan, „hädettiin”, kuten senaattori Kuzminski sanoo, „kohtalon huomaan, antamatta sille maata”, niin sen maita anastaneet siirtolaiset aseistettiin kruunun kustannuksella: paikallisia kihlakunnanpäälliköitä käskettiin „huolehtimaan siitä, että Mugaenin varrelle vasta muodostuneiden kylien talonpojat, mukaanluettuna pokrovilaisetkin, varustetaan aseilla —

berdankivääreillä, 10 kivääriä 100 taloa kohti". Mielenkiintoinen kuva nykyisen politiikan „nationalistisen suunnan” luonnehtimiseksi.

Ja kuitenkin Valtakunnanduuman oikeistolaisedustajat osoittivat voitonriemuisina, että siirtoasutusvarannossa on 1.700.000 desjatiinaa maata, kuten Kaukasian käskynhaltija on siitä tiedottanut. Mutta, kuten käskynhaltijakin todistaa, lähes puolet tästä varannosta on jo siirtolaisten hallussa, huomattava osa sijaitsee sellaisissa paikoissa, missä tottumattomalle maalaisisännälle, kuten käskynhaltija taaskin todistaa, taloudenhoito on fyysillisesti mahdotonta.

Edustaja Tshheidze kuvasi myös sitä, miten hallitus järjestää uudisasukkaiden oloja paikkakunnilla. „Riittämätön veden saanti ja kastelu siirtolaisten palstoilla”, sanotaan käskynhaltijan kirjelmässä, „etupäässä Taka-Kaukasian itäisillä paikkakunnilla, on eräänä perussyynä sinne jo asettuneiden siirtolaisten takaisinmuuttoon. Mustan meren rannikolta uudisasukkaat pakenevat siksi, ettei ole pyöräajoneuvoille kelpollisia teitä eri asutuskeskusten välillä eikä itse siirtoasutusalueittenkaan puitteissa. Tähän täytyy lisätä, että epäsuotuisa ilmasto, johon siirtolaiset eivät ole tottuneet ja johon Kaukasian monilla paikkakunnilla liittyy malariatauti, joka tuhoaa ihmisiä ja vieläpä karjaakin, puolestaan myötävaikuttaa vähemmän lujamielisten uudisasukkaiden pakenemiseen näiltä seuduilta ainakin yhtä paljon kuin teiden puute. Esittämiemme syiden vaikutuksesta on alituisesti havaittavissa poismuuttoa Jelisavetpolin ja Bakun kuvernementista, Dagestanin alueelta sekä myös Tiflisiin ja Tshernomorskajan kuvernementista”.

Niinpä itse käskynhaltija arvioi siirtoasutuksen tulokset Kaukasiassa seuraavasti. „Viime aikoihin asti vallalla ollut suhtautumista kaukasialaiseen väestöön sen maasioissa”, sanoo käskynhaltija, „ei voida enempää sietää yksinpä senkään vuoksi, että sillä on epäilemättä varsin huomattava vaikutus maaseutuväestön vallankumoukselliseen mielialaan”.

Aivan samanluontoisia tarkoituseriä hallitus ja vallassa olevat luokat ajavat takaa siirtäessään talonpoikia Siperiaan; tässäkin tapauksessa, poliittisia päämääriä silmällä pidettäessä ei ollenkaan oteta huomioon enempää siirtolaisten etuja kuin entisten asukkaidenkaan oikeuksia.

Venäjällä, siellä, mistä talonpoikia siirretään, on siirtolaisasiat annettu nyt maanjärjestelylautakuntien, maapiiri-päälliköiden ja kuvernöörien hoidettaviksi. Ollen kovasti kiinnostuneita siitä, että paikallinen vähämainen ja maaton talonpoikaisto saataisiin harvenemaan, että sitä jätettäisiin kotipaikkakunnilleen vain sen verran, kuin suurmaanomis-tuksen tarve vaatii (palkkatyövoiman saantia varten), ovat maanjärjestelylautakunnat niin tarmokkaasti „häätä-neet” köyhiä talonpoikia, että se on herättänyt jopa siirtoasutushallinnossa nurinaa. „Maanjärjestelylautakun-nat”, protestoi eräs siirtoasutusvirkamies, „muodostavat lähetettäviä ryhmiä suorastaan keppikerjäläisistä, jotka tarvitsevat jo lähtöpaikalla matka-avustusta, tarvitsevat lainaa elatukseen eikä talouden pystyttämiseen; ja jos poikkeustapauksessa sattuuikin sellainen siirtolainen, jolla on jonkin verran rahaa varalla, niin se menee kokonaan matka- ja ruokarahaksi”.

Ja näitä „heikkoja” maapolitiikan lapsipuolia, politiikan, joka on julistanut tunnukseksen „voimakkaisiin nojautu-misen”, lähetetään suurin laumoin Siperiaan tarkoitukseen sopimattomissa härkävaunuissa, jotka sullotaan täpösen täyteen vanhuksia, lapsia ja raskaana olevia naisia. Samoissa härkävaunuissa (kuuluisine kirjoituksineen: 40 ihmistä, 8 hevosta) siirtolaiset valmistavat ruokaa, pese-vät pyykkiä, siellä makaa usein myös tarttuvatautisia, joita siirtolaisilla on tapana salata, koska he pelkäävät, että sairaat poistetaan junasta ja nämä jäävät silloin jälkeen joukosta. Päätepaikoissa ja asemilla siirtolaiset sijoitetaan parhaassa tapauksessa varta vasten pystytettyihin teltoihin tai pahimmassa tapauksessa suoraan taivasalle, auringon paahteeseen ja sateeseen. Edustaja Voiloshnikov kertoi Duumassa, kuinka hän oli itse nähnyt Sretenskin pääte-paikalla lavantautisia, jotka makasivat suojattomina satees-sa. Ja tällaisia siirtolaisten matkaoloja, joiden kuvausta edellä siteerasimme, kaksi ministeriä (Stolypin ja Krivo-shein) pitävät „siedettävänä”: „siirtolaisten saniteettiolot matkalla ovat siedettäviä”, selostavat he nöyrimmän ala-maisesti, „matkalla monet saavat osakseen sellaisiakin mukavuuksia, joihin eivät ole ennen tottuneet”. Totta tosiaan, virkavallan huolettomuus on ääretön!

Kestettyään tällaisia koettelemuksia „luvattuun maahan” matkatessaan köyhimmät siirtolaiset eivät löydä onnea

Siperiassakaan. Esimerkiksi edustaja Voiloshnikov kuvasi heidän olojaan uusilla paikoilla virallisista tiedotuksista otetuilla sitaateilla seuraavasti.

Eräs virkamies (erityistehtäviä hoitava siirtoasutushallinnon virkamies) kirjoittaa: „Palstat ovat enimmäkseen hajallaan korvessa, missä ei ole vettä, ei viljelyksiä eikä laitumia”. Toinen lisää: „Lainojen antaminen on menettänyt kokonaan talouden pystyttämismerkityksen; lainasumma on sinänsä liian pieni antaakseen tuntuvaan apua talouden pystyttämisessä. Vakiintunut lainanantjärjestys on muutanut tämän asian pelkäksi hyväntekeväisyydeksi, sillä 150 ruplan lainavaroilla on mahdotonta panna kuntoon talous ja tulla toimeen pari vuotta”.

Esimerkin vuoksi otamme tähän samoista virallisista tiedotuksista kuvauksen uudisasukkaiden terveysoloista.

„Lavantaudin jälkeen”, kirjoittaa eräs virkamies *, „täällä on levinnyt yhtä laajalti keripukki; miltei kaikissa asutuksissa, kaikissa mökeissä on tätä tautia sairastavia tai sairastumaisillaan olevia. Usein lojuu samassa tuvassa kumpaankin tautiin sairastuneita. Okur-Shaskin siirtolaisalueella sain nähdä tällaisen kuvan: talon isäntä sairastaa lavantautia kesimisivaiheessa, hänen raskaudentilassa oleva vaimonsa on äärettömän heikko ravinnon puutteen vuoksi; pojalla, joka on noin 12-vuotias, on keripukki ja rauhaset turvoksissa; vaimon sisar sairastaa keripukkia, ei jaksakaan kävellä, ja hänellä on rintalapsi; hänen kymmenvuotiaalla pojallaan on keripukki, verenvuotoa nenästä ja jalat heikot, ja vain hänen miehensä on ainoa terve koko perheessä.

Keripukin ja lavantaudin jälkeen seuraa yösokeus. Tavataan asutuksia, joissa kirjaimellisesti kaikki siirtolaiset, poikkeuksetta kaikki ovat sokeita. Jemnja-joen varrella olevat siirtoalueryhmät on muodostettu yhtäjaksoiseen korpeen, missä ei ole kyntömaata eikä niittyjä, ja parissa kolmessa vuodessa uudisasukkaat ovat hädintuskin saaneet muokatuksi kartanomaansa ja rakennetuksi kurjat hökkelinsä. Omasta viljasta ei ole voinut olla puhuttakaan; elettiin yksinomaan lainan varassa ja kun se oli syöty loppuun, kävi leivän puute hirveäksi; monet näkivät suorastaan nälkää. Leivän puutteeseen on lisättävä juomaveden puute”.

Tällaisia tiedotuksia tavataan tuon tuostakin. Niin kauhistuttavia kuin nämä viralliset tiedotukset ovatkin, eivät ne nähtävästi kerro kuitenkaan kaikkea mitä on, ja kaunistelevalta siinä todellisuutta. Niinpä Kauko-Idässä käynyt yleisen zemstvojärjestön valtuutettu ruhtinas Lvov, joka on,

* „Selostus”, s. 8.

kuten tunnettua, mielipiteiltään maltillinen henkilö, kuvaa Priamurjen aluepiirin siirtoasuttamista seuraavasti:

„Eristyneisyys maailmasta kuin asumattomalla saarella, synkän taigan suomättäiden, soisten laaksojen ja rämettyneiden kukkulain keskellä, tavattoman karut elämänotot sekä työ- ja toimeentulo-mahdollisuudet luonnollisestikin lannistavat hengeltään heikkoa ja kerjäläisköyhää siirtolaista. Hän joutuu masennuksen valtaan kulutet-tuaan vähäisen tarmonsa jo heti karua luontoa vastaan käymänsä taistelun alussa, järjestäessään itselleen kurjaa asumusta. Keripukki ja lavantauti valtaavat nääntyneen elimistön ja vievät kalmistoon. Monissa vuonna 1907 perustetuissa asutuksissa on kuolleisuus aivan uskottoman suuri, 25 ja 30 prosenttia. Niissä on yhtä monta ristiä kuin taloakin ja useiden asutusten kohtalona on siirtyminen kokonaan uusille paikoille taikka hautausmaalle. Miten paljon onnettomien per-heiden katkeria kyneleitä, mitkä kallit hautajaiset valtion kustannuk-sistaan, levittävät pelkoa ja pidättävät siirtoasutusta vastaisuudessa. Ilmankos tänä vuonna ilmeneekin tavattoman paljon takaisinmuuttoa Primorjen alueelta ja viisi kertaa vähemmän siirtolaisten virtausta sinne”.

Ruhtinas Lvovilla on syytäkin kauhistella sitä, miten eril-lään ja hyljättynä asuu siirtolainen Siperian äärettömissä taigametsissä, varsinkin Siperiassa vallitsevan tietttömyyden vuoksi. Voidaan kuvitella, kuinka loistavasti siellä nyt edis-tyy erillisten huutoritalouksien pystyttäminen ja lohkotilo-ten muodostaminen, sillä samat agraaripolitiikan johtajat ovat julistaneet „maapolitiikan ratkaisevan käänteen (!) välttämättömyyttä Siperiassa”, „yksityisomistuksen luomista ja lujittamista”, „maapalstojen vakinaista kiinnitystä eri talonpojille vuoden 1906 marraskuun 9 päivän asetuksen nojalla”, „siirtolaisalueiden määräämistä jakaen maat mikäli mahdollista lohkotiloiksi” * j.n.e.

On aivan luonnollista, että kun asuttamisotot ovat tällai-set, niin vv. 1903—1905 asumaan asettuneista siirtolai-sista — siirtoasutushallinnon tietojen mukaan — 10 prosen-tilla ei ollut yhtään ainoaa työjuhtaa, 12 prosentilla oli vain yksi työjuhta, 15 prosentilla ei ollut lehmää ja 25 prosentilla ei ollut auroa (edustaja Gaidarovin puheesta, jonka hän piti 1. istuntokaudella esiintyen silloin sosialidemo-kraattisen duumaryhmän nimessä). Senpä vuoksi edustaja

* „Selostus”, ss. 60, 61, 62.

Voiloshnikovilla on ollut täysi oikeus tehdä samojen virallisten tiedotusten nojalla seuraava yhteenvedo siirtoasutuspolitiikasta vuosilta 1906—1908.

„Kolmen vuoden aikana, vv. 1906, 1907 ja 1908, siirrettiin Uralin taakse 1.552.439 henkeä kumpaakin sukupuolta, puoliksi kerjäläisiä, jotka hallituksen mainostuksella houkuteltiin tuntemattomille seuduille ja heitettiin oman onnensa nojaan. Heistä asettui asumaan — kuten siirtoasutushallinto kirjoittaa — 564.041 henkeä, takaisin palasi 284.984 henkeä kumpaakin sukupuolta. Näin ollen siirtoasutushallinnon tietojen mukaan 849.025 henkilöstä tiedetään jotakin; entä minne ovat toiset joutuneet? Missä ne 703.414 henkeä ovat? Hyvät herrat, hallitus tietää mainiosti heidän katkeran kohtalonsa, mutta se ei puhu heistä; osa heistä on kirjoittautunut vanhoihin kyliin, osa on täydentänyt Siperian proletariaatin rivejä ja käy kerjuulla.

Mutta valtavan suurelle osalle hallitus on järjestänyt kalliit hautajaiset, ja senpä vuoksi hallitus on heistä vaiti”.

Näin toteutuvat Markov II:n toiveet „agraarikysymyksen ratkaisemisesta” siirtoasutuksen avulla. Tällaisen tosiasian edessä on jopa suurpääoman lokakuulaisedustajien täytynyt tunnustaa „siirtoasutustoiminnan viat”. Jo ensimmäisellä istuntokaudella lokakuulaiset lausuvat toivomuksen (ja Duuma hyväksyi tuon toivomuksen), että „siirtolaisten matkaoloja muutettaisiin ja parannettaisiin”, „sijoittamispiireissä luotaisiin niiden kulttuurilliselle ja taloudelliselle kehitykselle välttämättömät edellytykset”, „maata jaettaessa ja siirtolaisia sijoitettaessa kunnioitettaisiin paikallisen talonpoikaiston ja muukalaisväestön etuja ja oikeuksia”. On selvää, että nuo varovasti ja tarkoituksellisen kaksimielisesti lausutut toivomukset ovat toistaiseksi jääneet „huutavan ääneksi korvessa”. Ja lokakuulaistikat nalkuttavat niitä kärkevällisesti vuodesta vuoteen...

„*Neuskaja Zvezda*” № 11,
kesäkuun 3 p:nä 1912
Allekirjoitus: V. I.

Julkaistaan „*Neuskaja Zvezda*” lehden
tekstin mukaan